Ἔτος 19ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 15 ΜΑΪΟΥ 1905 — Ἀριθ. 836

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ. κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κᵃ ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.—Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.
Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ κόλασις τῶν μεγάλων.—Βυζαντιναὶ αὐτοκράτειραι. Εἰρήνη. Β'. — Ὁ Anatole France περὶ τῶν ἐπιστημόνων γυναικῶν (ὑπὸ δος Μαρίας Πινέλη).—Ἡ ἀδελφούλα τοῦ μικροῦ Τρότ (κατὰ τὸ Ἰταλικόν).— Χωρὶς ὄνομα (Μυθιστορία κ. Παρρέν). — Οἱ φιλογύναι γλώσσης. — Συνταγή. — Ἐπιφυλλίς. Ἀγάπη σὰν χιόνι (ὑπὸ κ. λαοῖ τῆς ἀρχαιότητος.—Ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς Ἑταιρίας τῆς Ἐθν. Χαρικλείας Καμβουκίδου).

Η ΚΟΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ

Ὅσον τὰ μικρὰ βασιλεύουν, τόσον τὰ μεγάλα πάσχουν. Ὅσον καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα ἐκείνων ἀφίνεται ἐλεύθερον νὰ ἀκολουθῇ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, τόσον ἡ ζωὴ τῶν ἄλλων εἶναι τεχνητὴ καὶ βιασμένη καὶ ὑποβάλλεται εἰς νόμους καὶ συνηθείας, τὰς ὁποίας οὔτε ὁ χρόνος, οὔτε ὁ πολιτισμὸς ἠδυνήθη νὰ μεταβάλῃ.

Καὶ ἐνῷ σωματεῖα φιλανθρωπικὰ ἱδρύονται διὰ τὴν προστασίαν ὅλων τῶν δυστυχῶν, ἐνῷ ἑταιρίαι λειτουργοῦν παντοῦ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀκόμη διὰ τὴν προστασίαν τῶν ζῴων, τὰ καϋμένα τὰ παιδιὰ ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν ἑπτὰ μέχρι τῶν δέκα ἑπτὰ ἐτῶν ἀφίνονται ἀπροστάτευτα καὶ ἀνυπεράσπιστα εἴτε εἰς τὴν ἀμάθειαν τῶν γονέων, εἴτε εἰς τὴν σχολαστικότητα τῶν διδασκάλων.

Καὶ συμβαίνει δυστυχῶς, ὥστε οἱ περισσότεροι διδάσκαλοι καὶ οἱ περισσότεροι γονεῖς νὰ νομίζουν ὅτι ἡ παιδικὴ ἀνατροφὴ εἶναι πρᾶγμα ἁπλοῦν καὶ εὔκολον, καὶ ὅτι ἀρκεῖ νὰ εἰξεύρῃ κανεὶς γράμματα καὶ νὰ εἶναι ὁπωσδήποτε ἀνεπτυγμένος, διὰ νὰ ἠμπορῇ νὰ ἀναλάβῃ τὸ δύσκολον ἔργον τοῦ παιδαγωγοῦ

Οἱ μὴ ἀνεπτυγμένοι γονεῖς καὶ διδάσκαλοι, οἱ ἄνθρωποι τῆς καθημερινῆς βιοπάλης, αὐτοὶ ἕνα νόμον καὶ μίαν ἀρχὴν γνωρίζουν διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδιῶν : τὸ ξύλο, τὸ ὁποῖον, κατὰ λόγιον ὀφειλόμενον εἰς θιασώτην τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, εἴτε πατέρα, εἴτε δάσκαλον, *ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸν παράδεισον.*

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, εἰς τὴν ἀνατροφήν, ἐὰν ἀνελάμβανε κανεὶς νὰ καταρτίσῃ στατιστικὴν τῶν βλαπτομένων παιδιῶν εἴτε σωματικῶς, εἴτε πνευματικῶς, εἴτε ψυχικῶς, θὰ ἀπεδεικνύετο μὲ ὅλας τὰς φοβερὰς συνεπείας των καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Τὰ ἐννέα δέκατα τῶν ἐκφύλων, τῶν ἐγκληματιῶν, τῶν ἠλιθίων, τῶν ἀσθενῶν, τῶν προώρως ἀποθνησκόντων, ἢ ἰσοβίως ἀνικάνων καὶ ἀνιτορρόπων, ὀφείλονται εἰς τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς ἀνατροφῆς.

Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτός, ἐφόσον αἱ κοινωνίαι ἀναπτύσσονται καὶ προάγονται εἰς πρόοδον, αὐξάνει κατὰ τρόπον ἐπικίνδυνον, χωρὶς δυστυχῶς νὰ ὑπάρχουν καὶ ἐλπίδες μεγάλαι βελτιώσεως. Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ Rousseau ἐξανέστη κατὰ τῆς τεχνητῆς ἀνατροφῆς καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐλβετικοῦ ἐρημητηρίου του ἔγραψε τὸν Αἰμίλιόν του, τὸ πρῶτον παιδαγωγικὸν βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἀνέτρεψε τὰς ἰδέας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἔφερε σωστὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν παιδικὴν ἀνατροφήν, ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον λεγεῶνες σοφῶν, ἀνηκόντων εἰς ὅλα τὰ ἔθνη ἐμελέτησαν τὸ ζήτημα καὶ ἔγραψαν τόμους, τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει ἀριθμός, διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

Δυστυχῶς ὅλοι αὐτοὶ οἱ τόμοι καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ εἰς τὰ βιβλία σκορπισμένη σοφία, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἤλλαξε καὶ πολὺ τὴν θέσιν τοῦ ζητήματος, συνετέλεσεν εἰς ἀποτόμους μεταβολὰς καὶ πειράματα, τὰ ὁποῖα ἔφεραν ἀντίθετα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν προσδοκωμένων, ἀποτελέσματα.

Αἱ σκέψεις αὐταὶ μὲ βασανίζουν κατ' ἔτος καὶ ἐπανέρ-

χονται εἰς τὸν νοῦν μου μὲ περισσοτέραν ἐπιμονήν, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀρχίσουν αἱ ἐξετάσεις τῆς γυμναστικῆς μέχρι τῆς λήξεως τῶν ἐξετάσεων τῶν μαθημάτων. Ἡ ἄνοιξις μὲ τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἀρωματισμένης φύσεως καὶ τὸ γόνιμον καὶ ζωογόνον εἰς παραγωγὴν καλοκαῖρι, αἱ ἐποχαὶ αὐταὶ τῆς ζωῆς, τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς χαρᾶς δι' ὅλην τὴν φύσιν εἶναι αἱ ἐποχαὶ τῆς κολάσεως διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

Μὲ τὴν ἄνοιξιν ἀρχίζει τὸ μαρτύριον τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων. Μὲ τὸ καλοκαίρι, τὸ μαρτύριον τῶν πνευματικῶν. Ἐξετάσεις ἐδῶ, ἐξετάσεις ἐκεῖ. Θεατρικὴ ἔκθεσις τῶν μυῶν, θεατρικωτέρα ἔκθεσις τοῦ πνεύματος. Κόποι, τρεξίματα, ἀγῶνες, ἐξάντλησις σωματικὴ καὶ ἐξάντλησις πνευματική, μὲ συμπέρασμα φρικτὸν διὰ τὸν μικρὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι γονεῖς διδάσκαλοι καὶ κοινωνία συνομοτοῦν ἐναντίον του, καὶ ἀφοῦ τὸν βασανίσουν καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν περίοδον, τὸν ἀφίνουν εἰς τὴν τύχην ἐξηντλημένον, ἀφανισμένον, ἀπογοητευμένον.

Τὰ κορίτσια εἰς περασμένους χρόνους ἦσαν ἀπηλλαγμένα ἀπὸ τὴν ἐξάντλησιν τοὐλάχιστον τὴν φυσικὴν τῆς περιόδου αὐτῆς. Δὲν ἐγύμναζαν τότε τοὺς μῦς των, ἀλλὰ καὶ δὲν ὑφίσταντο τὸ διπλοῦν μαρτύριον τῆς φυσικῆς ὑπερκοπώσεως εἰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἡ πνευματικὴ ἐξάντλησίς των ὑφίσταται τὴν μεγίστην τῶν δοκιμασιῶν.

Τώρα τὸ πρᾶγμα ἤλλαξε καὶ ἀπὸ τὰς μικρὰς αὐλὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων ἕως τὸ μέγιστον γήπεδον τοῦ γυμναστηρίου τοῦ Ἐθνικοῦ Συλλόγου κορίτσια ὀκτὼ καὶ κορίτσια δέκα ὀκτὼ ἐτῶν προτείνουν εἰς κοινὴν θέαν χέρια μὲ χονδροὺς μῦς καὶ προβάλλουν κορμοὺς εὐλυγίστους καὶ στέρνα στρογγυλευμένα καὶ πόδια ἠσκημένα εἰς ἅλματα καὶ εἰς ἀναρτήματα ἐπικίνδυνα, μὲ ζημίαν πάντοτε τῆς γυναικείας σεμνότητος. Ἀλλὰ βεβαίως καὶ μὲ ζημίαν φυσικήν, ἀφοῦ ὅλαι καὶ ὅλοι ἠξεύρομεν, ὅτι ἡ γυμναστική, ἡ ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος ὅταν τὸ σῶμα ἀσκῆται κανονικῶς, καὶ εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ὡρῶν τῆς ἀκινησίας καὶ τῆς πνευματικῆς καταπονήσεως, γίνεται ἐπιβλαβὴς καὶ ὀλεθρία διὰ τὸν ὀργανισμόν, ὅταν, ὡς γίνεται εἰς τὴν περίοδον αὐτὴν χάριν ἐπιδείξεως, τὰ κορίτσια ὑποχρεόνονται νὰ γυμνάζωνται ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ.

Ἓν καὶ μόνον Παρθεναγωγεῖον ἐξηρέθη ἐφέτος τοῦ κανόνος αὐτοῦ καὶ κατήργησε τὰς δημοσίας ἐξετάσεις τῆς Γυμναστικῆς. Τὸ Παρθεναγωγεῖον Σκορδέλη. Ἐκεῖ οὔτε γονεῖς, οὔτε συγγενεῖς, οὔτε φίλοι, οὔτε δημοσιογράφοι, οὔτε μικροὶ λεοντιδεῖς, περιφερόμενοι μὲ ὀρέξεις κατακτητικὰς περὶ τὸ γοητευτικὸν θέαμα τῶν γραμμῶν τοῦ θήλεος.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ὑπουργείου, ἡ διευθύντρια, ὁ διδάσκων τὴν Σουηδικὴν γυμναστικὴν κ. Χρυσάφης καὶ κανεὶς ἄλλος. Ἓν μάθημα συνειθισμένον, ἐνώπιον δύο ξένων, οἱ ὁποῖοι ἀντιπροσωπεύουν τὴν πολιτείαν. Οὔτε ξεψύχισμα τῶν δύο τελευταίων μηνῶν, οὔτε ρεκλάμα, οὔτε συγκινήσεις καὶ θόρυβος.

Ἐὰν ἤμην μητέρα κοριτσιῶν θὰ συνεπέραινα ἀπὸ αὐτὸ καὶ μόνον τὸ μέτρον, ὅτι ἡ ἐργασία ὅπου γίνεται εἰς τὸ σχολεῖον αὐτὸ καὶ διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ διὰ τὴν ψυχικὴν μόρφωσιν εἶναι πολὺ εὐσυνείδητος, πολὺ εἰλικρινής. Ἀφοῦ ἀποβλέπει εἰς τὴν οὐσίαν καὶ ὄχι εἰς ἐξωτερικὰς ἐπιδείξεις, ἀφοῦ κάθε πρᾶγμα μελετᾶται καὶ ψυχολογεῖται καὶ δὲν γίνεται ἀσκόπως καὶ πρὸς τήρησιν τύπων καὶ ἀπόκτησιν μόνον διαφημίσεως.

ΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑΙ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Εἰρήνη.

Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Εἰρήνης, ἡ μετριοπαθὴς καὶ συγκαταβατικὴ στάσις της ἀπέναντι τοῦ Καλιφάτου τῆς Βαγδάτης, αἱ σχέσεις της μὲ τὴν νέαν Αὐτοκρατορίαν τῆς Δύσεως καὶ τὰ σχέδια συγγενικῶν δεσμῶν μὲ τὸν ἔνδοξον ἱδρυτήν της κατέστησαν ἀντικείμενα ζωηρᾶς κριτικῆς.

Τὴν κατηγόρησαν ὡς προδόσασαν τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους της χάριν τῶν ξένων, ἀποκλειστικῶς πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ φιλαρχικοῦ πάθους της, ἐνῷ ἴσως ἡ διπλωματικὴ δρᾶσίς της εἶναι ἀξία νὰ μελετηθῇ ὑπὸ διαφορετικὴν ἔποψιν.

Ἡ αὐτοκράτειρα ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ Hazoun-al-Rachid καὶ τοῦ Μεγάλου Καρόλου. Τὰ ὅπλα της ὑπέστησαν ἀτυχίας εἰς τοὺς κατὰ τῶν Ἀράβων πολέμους της, καὶ ὁ ἔνδοξος Καλίφης ἔφθασε νὰ κατασκηνώσῃ ἅπαξ μέχρις αὐτῶν τῶν θυρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἶναι λοιπὸν ἀξιοκατάκριτος ἡ Εἰρήνη, ἐὰν μὲ δῶρα καὶ καλὰς λέξεις τὸν ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὸ κράτος της, ἐξησφάλισε τὴν φιλίαν του, ἢ τοὐλάχιστον τὴν οὐδετερότητά του καὶ διετήρησεν τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν;

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις της μὲ τὸν ἔνδοξον υἱὸν τοῦ Πιπίνου τοῦ Κοντοῦ, αἱ ἀποδοθεῖσαι εἰς αὐτὴν μομφαὶ εἶναι ἀβάσιμοι. Ἡ ἐπιτυχία συμφιλιώσεως εἰλικρινοῦς μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, ἡ μετὰ τόσους κλονισμοὺς ἀποκατάστασις τῆς εἰρήνης τῶν δύο μεγάλων διασπασθέντων κλάδων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀνίδρυσις ἐπὶ τέλους, ἐπὶ τῆς βάσεως ἑνὸς συνοικεσίου, τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἥτις, ὑπὸ τὴν ὤθησιν τοῦ νέου ἱδρυτοῦ, ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ ἐχθρὸς ἐπικίνδυνος τοῦ Βυζαντίου, ὅλαι αὗται αἱ ἰδέαι ἠδύναντο νὰ ριζωθοῦν ἀλλοῦ ἢ εἰς ἐγκέφαλον κατὰ πάντα ἀνώτερον καὶ ὑπέροχον.

Ἡ ἀποτυχία καὶ αἱ δυστυχίαι εἶναι πάντοτε οἱ μεγάλοι κατήγοροι εἰς τὴν πολιτικήν, ὡς καὶ εἰς τὴν ζωὴν ἐν γένει. Ἡ Εἰρήνη ἀπέτυχε, ἰδοὺ τὸ ἄδικόν της. Ὅλαι αἱ λεπτότητες καὶ ἡ διπλωματικὴ δεξιότης τῆς αὐτοκρατείρας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑπερισχύσουν τῆς ἀντιδράσεως τοῦ παλατίου καὶ τῶν χυδαίων ζηλοτυπιῶν τῶν αὐλικῶν.

Συνομωσία μυστηριωδῶς ἐξυφανθεῖσα ὑπὸ πατρικίων δυσηρεστημένων καὶ μὲ τὴν συνδρομὴν μισθωτῶν κακούργων ἤρκεσεν, ὅπως καταστρέψῃ τὰ μεγαλοφυῆ σχέδια τῆς ἐξόχου αὐτῆς γυναικός, τὰ ὁποῖα, ἐὰν ἐπραγματοποιοῦντο, ἤθελον συνδέσει τὰ συμφέροντα καὶ δικαιώματα τῶν δύο αὐτοκρατοριῶν καὶ ἐπιφέρει ὅ,τι ἐν τῇ νεωτέρᾳ διπλωματίᾳ ὀνομάζεται: ἐκ παραλλήλου συνύπαρξις τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως καὶ συμβιβάσει τὰς παλαιὰς ἀξιώσεις τῆς πόλεως τοῦ Κωνσταντίνου, μὲ τὰς νέας φιλοδοξίας

τῆς δυναστείας τοῦ μεγάλου Καρόλου. Ἀλλὰ τὸ σχέδιον ἦτο πολὺ ὡραῖον διὰ νὰ ἐπιτύχῃ.

Ἡ βυζαντινὴ αὐτοκράτειρα ἠθέλησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ συνδεθῇ φιλικῶς μὲ τὸν μέγαν Κάρολον καὶ δι' αὐτὸ ἠρραβώνισεν ἀπὸ τῆς μικρᾶς του ἡλικίας τὸν υἱόν της Κωνσταντῖνον μὲ τὴν Ροθρούδην, θυγατέρα τοῦ Καρόλου. Αἱ φιλονεικίαι, αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν διὰ τὰς Ἑλληνικὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰταλίας, ἐμπόδισαν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ γάμου τούτου, εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ ὁποίου συνετέλεσεν αὐτὴ ἡ Εἰρήνη, εὐθὺς ὡς ἀντελήφθη ποία ἀντιπολίτευσις θὰ ἐξηγείρετο γύρῳ της μὲ τὴν Φραγκοβυζαντινὴν αὐτὴν συμμαχίαν. Ἀφοῦ μάλιστα ἐπέτυχε τὸν θρίαμβον τῆς συμφιλιώσεώς της μὲ τὸν Πάπαν, κατὰ τὴν ἑβδόμην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἠρκέσθη εἰς τοῦτο, ἴσως καὶ διότι ἀντελαμβάνετο τὴν ἀνικανότητα τοῦ υἱοῦ της, τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ καὶ τὴν ἀπόφασίν της νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ εἰς τὸν θρόνον.

Ὅπως δήποτε τὸ πρόγραμμά της ἦτο μεγαλοπρεπὲς καὶ ἀντάξιον τῶν δύο μεγάλων ἐστεμμένων, οἱ ὁποῖοι τὴν στιγμὴν αὐτὴν κρατοῦν τὰ σκῆπτρα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν ἐξέλιξιν, ἣν εἶχον λάβει τὰ πράγματα, ἀφ' ἧς ἐποχῆς τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων τοῦ 800 ὁ Πάπας Λέων III ἔχριεν εἰς τὸν Βασιλικὸν ναὸν τοῦ Βατικανοῦ τὸν Κάρολον αὐτοκράτορα καὶ Καίσαρα.

Ὁ Κάρολος ὑπείκων εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Πάπα ἐδέχθη τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ὁ θρόνος τοῦ Βυζαντίου ἐχήρευε μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Κωνσταντίνου VI καὶ ὅτι ἡ Εἰρήνη κατεῖχε τὴν ἐξουσίαν παρανόμως. Ἀλλ' ὁ Κάρολος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀντιληφθῇ, ὅτι ἡ ἐκθρόνισις τῆς αὐτοκράτείρας ἦτο δύσκολος, ὅτι αὕτη θὰ ἐβασίλευεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ υἱοῦ της καὶ ὅτι ἡ Γερουσία, ὁ στρατὸς καὶ ὁ λαὸς θὰ ὑπετάσσοντο εἰς τὸν νέον καθεστώς. Καὶ μὲ τὰς σκέψεις ταύτας συνελήφθη ἡ ἰδέα τῆς ἑνώσεως τῶν δύο στεμμάτων διὰ τοῦ γάμου, ἰδέα εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεκρότησε καὶ ὁ πάπας Λέων.

Ἡ αὐτοκράτειρα καίτοι γραῖα, ἀλλὰ πάντοτε ὡραία, ἔβλεπε μετ' εὐχαριστήσεως τὴν συμμαχίαν ταύτην, ἥτις θὰ τὴν ἐδόξαζε περισσότερον καὶ θὰ τὴν καθίστα πανίσχυρον. Καὶ ἀληθῶς, ἐὰν ὁ γάμος αὐτὸς ἐγίνετο, ἡ ἱστορία τοῦ Μεσαίωνος θὰ ἤλλασε καθολοκληρίαν.

Ἡ Εἰρήνη ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς δόξης καὶ τῆς λαμπρότητός της. Ἐπαναφέρουσα τὰς μεγαλοπρεπεῖς πομπὰς τοῦ παρελθόντος, εἶχε πκρουσιασθῆ τὴν 1ην Ἀπριλίου τοῦ 1802, Δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐπιστρέφουσα ἀπὸ τὸ Αὐτοκρατορικὸν Προσκύνημα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, φέρουσα τὸ πολύτιμον στέμμα τῶν Κωνσταντίνων ἐπὶ κεφαλῆς, τὸ ἀδαμαντοκόλλητον σκῆπτρον καὶ τὴν χρυσῆν σφαῖραν ἀνὰ χεῖρας, ἐνδεδυμένη μέσα πορφύραν, χρυσὸν καὶ ἀδάμαντας, ὀρθὴ ἐπὶ χρυσοῦ θριαμβευτικοῦ ἅρματος, τὸ ὁποῖον ἐσύρετο ἀπὸ τέσσαρας λευκοὺς ἵππους, τοὺς ὁποίους ὡδήγουν τέσσαρες ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων πατρικίων τοῦ κράτους, περικυκλωμένη ὑπὸ ἀκολουθίας πολυτελοῦς, ἥτις ἐσκόρπιζεν εἰς τὴν διάβασίν της χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα μεταξὺ τοῦ ἐπευφημοῦντος αὐτὴν πλήθους.

Ο ANATOLE FRANCE ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Οὐδαμῶς συμμερίζομαι τὴν γνώμην τινῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς σπουδαζούσας γυναῖκας. Ἐπί τινι δικαιώματι δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ μεμφθῶμεν τὴν ἔχουσαν ἀνωτέρας βλέψεις διὰ μάθησιν γυναῖκα καὶ νὰ τῆς κάμωμεν τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν ἀκολουθεῖ τὸν χαραχθέντα εἰς αὐτὴν δρόμον; Πῶς ἠμποροῦμεν ἡμεῖς νὰ κατηγορήσωμεν τὴν εὐγενῆ, τὴν λογίαν αὐτὴν Sophie Germain, διότι προτιμᾷ τῶν οἰκιακῶν ἐργασιῶν τὴν σπουδαίαν μελέτην τῆς Ἀλγέβρας καὶ τῆς Μεταφυσικῆς; Δὲν δικαιοῦται ἡ ἐπιστήμη νὰ ἔχῃ ὅπως καὶ ἡ θρησκεία τὰς ἱερείας της;

Δὲν εἶνε φρόνιμον ὅλαι αἱ γυναῖκες ἀνεξαιρέτως νὰ διδάσκωνται ἀνώτερα γράμματα, διατείνονταί τινες· ἀλλ' εἶνε πολὺ ὀλιγώτερον φρόνιμον νὰ ζητῇ τις ν' ἀποκλείσῃ ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς γυναῖκας τῶν ἀνωτέρων γραμμάτων. Καὶ δὲν ἀπεδείχθη ἡ ἐπιστήμη ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν διά τινας περιστάσεις ἀξιόλογον μέσον σωτηρίας διὰ τὴν γυναῖκα; Ὀφείλομεν ἡμεῖς, διότι ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχουν διδασκάλισσαι πολὺ περισσότεραι, ἀφ' ὅ,τι χρειάζεται, νὰ ἐμποδίζωμεν τὰς νεαρὰς κόρας, αἵτινες, παρὰ τὸν παραλογισμὸν τῶν σχολικῶν προγραμμάτων καὶ τὴν ἄδικον συνήθειαν τῶν ἐξετάσεων, ἀφοσιοῦνται εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα; Ἀνεγνωρίσαμεν πάντοτε εἰς τὴν γυναῖκα ἰδιαιτέραν ἱκανότητα πρὸς περίθαλψιν ἀσθενῶν, καὶ ὡς βοηθὸν καὶ ὡς παρήγορον τοῦ πάσχοντος. Τὸ γυναικεῖον φῦλον ἐχορήγησεν εἰς τὴν κοινωνίαν πάντοτε χορείας ὅλας φιλανθρώπων ἀδελφῶν καὶ νοσοκόμων θαυμαζομένων. Ἀλλὰ διατὶ τότε δὲν πρέπει νὰ θαυμάσῃ τις καὶ ἐπαινέσῃ τὰς μὴ περιοριζομένας εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς φιλανθρωπίας καὶ μαθήσεως μόνον; Διατὶ νὰ μεφθῇ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι τὴν εἰς αὐτὰς ἐνυπάρχουσαν ἱκανότητα θέλουσαι νὰ ἐπεκτείνωσι σχετικῶς πρὸς τὴν ἀσχολίαν αὐτὴν ἀνέρχονται ὑψηλοτέρας βαθμίδας, φθάνουσι μέχρι τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ὑποβαλλόμεναι εἰς συστηματικὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις καὶ κερδίζουσιν οὕτω εἰς ἀξιοπρέπειαν καὶ ὑπόληψιν;

Σήμερον δὲν πρόκειται πλέον περὶ Bas-bleu. Μεταξὺ ἰδιοφυΐας, ἀγχινοίας καὶ Bas-bleu ὑπάρχει διαφορά Τὸ ὡραῖον ὕφος, ἡ καλλιέπεια δὲν ἔβλαψαν ποτέ· καὶ γυναῖκές τινες μόνον διὰ τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἤδη ἐπέτυχαν καὶ ἐθριάμβευσαν. Ἐὰν ἡ Κυρία de Lafayette συγκαταριθμεῖται εἰς τὰς ἐπιτετηδευμένας— ἐπὶ τῆς ἐποχῆς της ὠνομάσθη οὕτω—ἀναμφιβόλως ἐγὼ τὰς ἐπιτετηδευμένας δὲν θέλω μισήσει. Πᾶσα ψευδὴς προσποίησις εἶνέ τι δυσάρεστον, ἀλλὰ πολὺ ὀλιγώτερον εὐχάριστον ἤθελεν εἶσθαι, ἂν ἐπρόκειτό τις νὰ ζήσῃ εἰς κοινωνίαν, ὅπου ὅλαι αἱ γυναῖκες εἶνε μαγείρισσαι καὶ ράπτριαι. Ἐγὼ συμφωνῶ μὲ τοὺς λέγοντας, ὅτι ἡ γυνὴ εὐκολώτερα ἀνέρχεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅπως παραστήσῃ μίαν κωμῳδίαν, παρὰ νὰ γράψῃ ἓν βιβλίον! ἀλλὰ εἰς τὴν δυναμένην νὰ συγγράψῃ καὶ διατεθειμένην νὰ πράττῃ τοῦτο, δὲν εἶνε δίκαιον νὰ τῆς γίνῃ ἡ παρατήρησις, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶνε ἀνοίκειον εἰς αὐτὴν καὶ ἐπιβλαβὲς διὰ τὸν βίον της. Ἐὰν αἱ γυναῖκες δὲν γράφουν καλλίτερα τῶν ἀνδρῶν, τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε, ὅτι αἱ γράφουσαι ἀπο-

τυποῦσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἴχνη τῆς δοθείσης ὑπὸ τῆς φύσεως εἰς τὴν γυναῖκα χάριτος καὶ μυστηριώδους γοητείας. Ἐγὼ ἀτομικῶς ὁμιλῶν, εἶμαι πολὺ εὐγνώμων εἴς τινας γυναικείας μεγαλοφυΐας, διότι ἐκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς τὰς ἀθανάτους γραμμάς των.

Εἶνε ὅλως διόλου ἀντιφιλοσοφικὸν νὰ φρονῇ τις, ὅτι ἡ ἐπιστήμη ὡς ξένον τι σῶμα διαταράσσον τὴν γενικὴν ἁρμονίαν, ὡς ἀκαταμάχητός τις δύναμις ἐπενεργεῖ ἠθικῶς εἰς τὴν γυναῖκα. Καὶ ἂν πάλιν εἶνε ὀρθὸν καὶ πρέπον ἡ κόρη νὰ μορφώνεται, εἶνε ἐπίσης ἀναντίρρητον, ὅτι σφαλερῶς μέχρι τοῦδε οἱ ἁρμόδιοι ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου. Κατὰ καλὴν τύχην τοῦτο ἤρχισεν ἀπό τινος νὰ σημειώνεται. Ἡ ἐπιστήμη εἶνε ὁ κρίκος ὁ συνδέων τὸν ἄνθρωπον μετὰ τῆς φύσεως. Ἡ γυνὴ χρῄζει ὅπως καὶ ὁ ἀνὴρ τῶν γνώσεων ταύτης. Ἀλλ' ἡ μέθοδος καθ' ἣν αὕτη διδάσκεται δὲν εἶνε τελεσφόρος. Διδάσκονται λέξεις, ὄχι ἔργα καὶ γεγονότα. Ὑπερεπληρώθη ἡ κεφαλή των λεξιλογίων τῆς Ἱστορίας, Γεωγραφίας καὶ Φυσικῆς, τὰ ὁποῖα ὁ κακῶς ἐννοούμενος πατριωτισμός, ἡ ἀλαζονεία καὶ ὁ σχολαστικισμὸς ἐθέσπισαν δίκην Βαβυλωνείου πύργου.

Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ διδάσκειν ἔχει τὴν ἀρχήν του ἐκ τῆς γελοίας προϋποθέσεως, ὅτι διὰ τὴν μόρφωσιν ἑνὸς λαοῦ εἶνε ἀνάγκη ὅλοι ἀνεξαιρέτως νὰ γνωρίζουν τὰ αὐτὰ πράγματα, ὡς ἡ διαφορὰ τῶν ἐπαγγελμάτων νὰ μὴν ἀπῄτει ἐκ τῶν προτέρων τὴν διαφορὰν τῶν γνώσεων· ὡς νὰ συμφέρῃ εἰς τὸν ἔμπορον νὰ γνωρίζῃ ὅ,τι καὶ ὁ ἰατρὸς ἢ τἀνάπαλιν. Ἡ σκέψις αὐτὴ ἐγένετο πρόξενος πολλῶν σφαλμάτων καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ἐκ ταύτης ὡρίμασε μία ἄλλη χειροτέρα. Εἶχον σχηματίσει τὴν ἰδέαν, ὅτι ὅλαι αἱ στοιχειώδεις γνώσεις τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἐπιστήμης εἰς πάντα ἀναιξαιρέτως ἄνθρωπον ἦτο τι ἐπάναγκες, ἔστω καὶ ἂν ποτέ, οὔτε κατὰ θεωρίαν, οὔτε κατὰ πρᾶξιν ἤθελε χρησιμοποιήσει αὐτάς.

Γελᾷ τις καὶ οἰκτείρει τοὺς παιδαγωγοὺς ἐκείνους, αἵτινες διδάσκουν εἰς τὰ παιδία λέξεις, τὰς ὁποίας οὐδέποτε οὔτε ἠνόησαν, οὔτε μετεχειρίσθησαν. Οἱ ἀρχηγοὶ αὐτοὶ τῶν σχολῶν διατείνονται καὶ ὅτι κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον εἰσάγουσι τὰς κόρας εἰς τὴν ἐπιστήμην, καθιστῶσιν αὐτὰς ἐνημέρους δι' ὅλα. Ἀλλά τίς δὲν βλέπῃ ὅτι πρὸς ἀνάπτυξιν νεαρῶν διανοιῶν μίαᾧλως διόλου διάφορος μέθοδος χρειάζεται; Ἀντὶ νὰ δαπανᾷ τις τὸν πολύτιμον τῆς ζωῆς του χρόνον εἰς ἐκμάθησιν λέξεων, ἃς διδαχθῇ δι'ὀλίγων τοιούτων τὸν σκοπὸν μιᾶς ἐπιστήμης. Ἐξηγήσατε τὸ ἀποτέλεσμα δι' ἀποδείξεως προξενούσης ἐντύπωσιν καὶ ἰδοὺ τὸ ὅλον. Νὰ διδάσκεται ἡ φιλοσοφία διὰ τρόπου, ὅστις νὰ εἶνε καταληπτὸς καὶ εἰς πάντα κοινὸν νοῦν. Ἡ διδασκαλία νὰ ἐμπνέῃ μεγαλοψυχίαν. Νὰ θίγηται ἡ ἐπιθυμία πρὸς μάθησιν, χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνηται ὁ ἐγκέφαλος. Ἀνάψατε μόνον τὸν σπινθῆρα, καὶ ὅπου ὑπάρχει ὕλη εὔφλεκτος θέλει ἀναφλεχθῇ εἰς φωτεινὰς φλόγας.

Καὶ ὅπου πάλιν ὁ σπινθὴρ μετὰ τὴν ἀνάφλεξιν ἤθελε σβεσθῇ, ὅσαι διάνοιαι μετὰ τὴν καλὴν μέθοδον τοῦ φωτισμοῦ μείνωσιν εἰς τὸ σκότος, δὲν θέλουν τοὐλάχιστον ἀποτεφρωθῇ ἀδίκως. Εἶνε ἑπόμενον ὅτι παντοῦ καὶ πάντοτε θέλουσιν ὑπάρχει καὶ ἄνθρωποι μὴ διψῶντες εὐρυτέραν παιδείαν. Τὰ διδόμενα εἰς ἕκαστον ὑπὸ τῆς φύσεως μέσα πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν, καὶ ἡ ἀρκουμένη εἰς τὴν ἁπλότητα ἢ τὴν σμικρότητα διάνοια νὰ ἀφίνεται εἰς ἑαυτὴν χωρὶς νὰ πιέζηται. Τοῦτο πρὸ παντὸς ἄλλου εἶνε ἐπάναγκες διὰ τὰς νεάνιδας, τῶν ὁποίων αἱ βιωτικαὶ συνθῆκαι παρουσιάζουν διαφόρους ἀπαιτήσεις, ἀπαιτοῦν ἄλλας γνώσεις καὶ ὄχι τὰς στοιχειώδεις βάσεις τῶν διαφόρων ἐπιστημονικῶν κλάδων.

Anatole France

(κατὰ μετάφρασιν) **Μαρία Πινέλλη**

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τὰ βάσανα τοῦ Τρότ.

— Τάκ, τάκ, ἠμπορῶ νὰ ἔλθω μέσα διὰ νὰ πῶ καλημέρα εἰς τὴν ἀδελφούλα μου ;

Ἡ κυρία Prudent, ἡ κυρία, ἡ ὁποία περιποιεῖται τὴν μαμμὰ τοῦ Τρότ ἀπὸ τότε ὅπου εἶνε ἀσθενής, ἀπαγορεύει τὴν εἴσοδον.

— Ὕστερα ἀπὸ μίαν στιγμούλα, τώρα κάμνει τὸ μπάνιο της. Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ πηγαίνετε νὰ χαιρετήσετε τὴν μαμά σας.

Ὁ Τρότ πηγαίνει πρὸς τὴν πόρτα τῆς μαμᾶς του. Τάκ, τάκ.

Ἡ φωνὴ τοῦ μπαμπᾶ ἐρωτᾶ : Ποῖος εἶνε ;

— Ἐγὼ εἶμαι, μπαμπᾶ, ἠμπορῶ νὰ ἔλθω νὰ σὲ φιλήσω καθὼς καὶ τὴν μαμά ;

— Σὲ μιὰ στιγμή, μικρούλη, ἡ μαμὰ εἶνε μέσα καὶ κάνει τὴν τουαλέττα της. Πήγαινε εἰς τὴν σάλα, νὰ κρατήσῃς συντροφιὰ εἰς τὴν κυρίαν Ray, ἡ ὁποία ἦλθε νὰ ἐρωτήσῃ τί κάνει τὸ μωρό, καὶ ἡ ὁποία περιμένει ὁλομόναχη. Ὁ Τρότ ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μεγάλο στεναγμὸ φεύγει. Εἶνε πολὺ ἐνοχλητικὸ νὰ πηγαίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν μιὰ πόρτα ἕως τὴν ἄλλη καὶ νὰ τὸν κακοδέχωνται. Ὁ Τρότ δὲν εἶνε συνειθισμένος εἰς τοιούτου εἴδους ὑποδοχήν. Εὐτυχῶς ἡ κυρία Ray εἶνε πολὺ καλὴ καὶ λιγάκι φλύαρος· ἔπειτα συχνὰ ἔχει μαζῆ της σοκολάτες καὶ καραμέλες. Ὁ Τρότ ἀνοίγει τὴν πόρτα τῆς σάλας, ἡ κυρία τρέχει πρὸς αὐτόν, καὶ πρὶν ν' ἀνοίξῃ ὁ Τρότ τὸ στόμα του, τὸν ἐρωτᾷ μὲ τὴν ἐλαφρῶς ἀμερικανικὴν προφοράν της.

— Ἠμπορῶ νὰ πάω νὰ δῶ τὸ μωρό ;

Ἠμποροῦσε πολὺ καλὰ νὰ χαιρετήσῃ πρῶτα τὸν Τρότ ! Ὁ Τρότ ἀπαντᾷ ξηρά, ξηρά : Ὄχι, κυρία, ἡ κυρία Prudent δὲν θέλει νὰ πάῃ κανεὶς νὰ χαιρετήσῃ τὴν ἀδελφούλα μου.

— Θεέ μου! πόσον εἶνε ἐνοχλητικαὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες: Ὅλες ὅμοιες. Τότε πές μου εἰδήσεις της. Εἶνε καλά ;

Ὁ Τρότ ἀπαντᾷ μὲ ὕφος σοβαρό : Ἡ κυρία Prudent εἶνε πολὺ καλά.

Ἡ κυρία Ray κτυπᾷ τὸ πόδι της εἰς τὸ πάτωμα. Ἀλλ' ὄχι, κουτούτσικο, ἐρωτῶ διὰ τὴν μικρούλα.

Ὁ Τρότ πάντοτε πλέον σοβαρὸς ἀπαντᾷ : Εἶνε πολὺ καλὰ κυρία, σᾶς εὐχαριστῶ.

— Ἐδῶ, ἔλα νὰ καθίσῃς κοντά μου, καὶ κάμε μου τὴν περιγραφή της.

Ἕως ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν εἶχε φανεῖ οὔτε σκιὰ ἀπὸ σοκολάτες. Ὁ Τρότ κυττάζει τὸ ταβάνι μὲ ἀμηχανίαν. Πρέπει νὰ εὕρῃ κανένα τρόπο εὔμορφο νὰ φέρῃ τὴν ὁμιλία διὰ τὴν σοκολάτα...«Εἶνε πολὺ περίεργον...φαίνεται ὅτι δὲν τῆς ἀρέσουν ἡ σοκολάτες.

Καὶ συνοδεύει τὰ λόγια αὐτά, βλέποντας πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἡ κυρία εἶχε τὸ σακουλάκι της. Δὲν εἶνε βέβαια ὡραῖο αὐτό, ὅπου ἔκαμε· καὶ ὁ Τρότ κρίνει πολὺ αὐστηρὰ τὸν ἑαυτό του : ἀλλὰ εἶχε τόσον μεγάλην ἐπιθυμίαν διὰ σοκολάτες.

Ἡ κυρία Ray δὲν ἐννόησε τίποτε. Ὑπάρχουν ἡμέραι κατὰ τὰς ὁποίας οἱ μεγάλοι εἶνε τόσον κουτοί ! Φανταστῆτε, ἂν συνέβαινεν αὐτὸ εἰς τὸν Τρότ, ὅταν διαβάζῃ τὸ Ἀλφαβητάριό του ἡ διδασκάλισσά του πότο θὰ τὸν ἐμάλονε. Ἡ κυρία Ray ἐγέλασεν :

— Εἶνε περίεργο, ἀργότερα θὰ τῆς ἀρέσουν. Ἀλλὰ πές μου σὲ ποῖον ὁμοιάζει ; εἰς τὸν μπαμπᾶ ἢ εἰς τὴν μαμά ;

Ὁ Τρότ ἔγινε κατακόκκινος ἀπὸ στενοχωρίαν. Εἶνε δυνατὸν αὐτὸ τὸ ἄσχημον πρᾶγμα νὰ ὁμοιάζῃ εἰς τὴν μαμά του, ἡ ὁποία εἶνε τόσον εὔμορφη, μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά της, τὰ γαλανὰ μάτια της καὶ μὲ τὰ ἄσπρα καὶ τριανταφυλλιὰ μάγουλά της, τὰ ὁποῖα φαίνονται σὰν κέρινα ; Ἀλλ' οὔτε εἰς τὸν μπαμπά : ὁ μπαμπὰς μὲ τὰ ὡραῖα γένειά του καὶ τὰ χρυσᾶ γαλόνια εἰς τὸ κασκέτο του ! ὁ Τρότ ἀπαντᾷ μὲ ἀγανάκτησιν. Ὄχι, κυρία, αὐτὴ δὲν ὁμοιάζει διόλου, οὔτε εἰς τὸν ἕνα, οὔτε εἰς τὸν ἄλλο· αὐτὴ ὁμοιάζει περισσότερον μὲ κάτι κόκκινο πρᾶγμα, ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου βλέπομεν ἐκεῖ ποῦ πουλοῦν τ' ἀλατισμένα κρέατα.

Ἡ κυρία Ray ἀφίνει κραυγὴν φρίκης, ἀλλ' εἰς αὐτὴν ἀπαντᾷ ἄλλη φωνὴ ἔξωθεν: Τρότ ἠμπορεῖς νὰ ὁδηγήσῃς τὴν κυρία Ray εἰς τὸ μωρό. Αὐτὴ ἡ ἐργασιακήσύχασε τὸν Τρότ. Ἦτο εὐχαριστημένος ὅπου αὐτός, ἂν καὶ μικρὸς ἤξευρε νὰ ὁδηγήσῃ τὴν κ. Ray, καὶ τὸ ἔκαμνε μὲ ὕφος προστατευτικόν· καὶ ἐνῷ ἐπερπατοῦσαν τῆς ἐξηγοῦσε, ὅτι τὸ μωρὸ δὲν εἶνε ἀκόμη ὡραῖο, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τῆς κακοφανῇ, ἂν δὲν τῆς πῇ καλημέρα, καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα... Ἰδοὺ αὐτὸς μέσα εἰς τὴν κάμαρα. Ὁ Τρότ περνᾷ ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν παραμάνα καὶ ὁδηγεῖ τὴν κυρία κοντὰ εἰς τὴν κούνια. Βεβαίως τὸ μωρὸ εἶνε ἀκόμη πολὺ κόκκινο, καὶ λέει :

— Κυττάξατε κυρία, πόσον εἶνε κόκκινη.

Ἀλλὰ μένει μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό, μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἔκπληξιν ζωγραφισμένην εἰς τὸ πρόσωπον. Ἡ μικρούλα δὲν εἶνε πλέον διόλου κόκκινη. Εἶνε ὅλως διόλου κίτρινη σὰν μιὰ μικρὴ κινέζα. Αὐτὸ εἶνε πολὺ περίεργο. Πρέπει νὰ ξανακάμουν γνωριμίαν, τώρα ὅπου τὴν εἶχε συνηθίσει ἔτσι κόκκινη, δὲν εἶνε πλέον ἔτσι. Μήπως εἶνε ἄλλο μωρό; ἀλλ' ὄχι ἰδοὺ τὸ ἴδιον πρόσωπον, τὰ ἴδια ἀδύνατα χεράκια καὶ ἡ αὐτὴ φωνὴ «οὐὰ οὐά». Τί συνέβη λοιπόν ; Τὶ τὴν ξεχρωμάτισε ; Ὄχι, νὰ εἶχε τοὐλάχιστον καλλίτερον χρῶμα : γαλάζιο, παραδείγματος χάριν. Τότε αὐτὸ θὰ τῆς συμβαίνει καὶ θ' ἀλλάζῃ κάθε ἡμέραν ; Αὔριον θὰ εἶνε πράσινη ἢ λιλά ; Ὁ Τρότ εἶνε ἀνήσυχος. Ἡ γέννησις αὐτῆς τῆς ἀδελφούλας εἶνε κάτι πολὺ περίπλοκον· κάθε στιγμὴν συμβαίνουν καὶ πράγματα παράξενα. Ὁ Τρότ κυττάζει τριγύρῳ μὲ κάποιαν ἀγωνίαν, μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι θὰ ἴδῃ νὰ παρουσιασθοῦν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ ἔπιπλα διαβολάκια ὅλων τῶν χρωμάτων.

— Αὐτὴ ἡ μικρούλα πεινᾷ, δὲν εἶνε ὥρα, παραμάνα ; Ἂς ἴδωμεν, τί θὰ τῆς δώσῃ νὰ φάγῃ ; σοκολάτα, πουλί, ἢ κεχρὶ σὰν τὰ καναρίνια ;

Ὁ Τρότ κυττάζει μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον· ἡ παραμάνα πλησιάζει τὸ μωρό. Ποῦ εἶνε ἡ κατσαρόλα της, τὸ πιατό της, τὸ κουτάλι, τὸ πηρούνι ; Ἡ παραμάνα πέρνει εἰς τὰ χέρια της τὸ μωρό, τὸ ὁποῖον κάμνει περιέργους κινήσεις. Ὁ Τρότ δὲν ἐννοεῖ τίποτε...αἰσθάνεται ὅτι προσβάλλεται ἡ αἰδώς του, γίνεται κατακόκκινος. Φεύγει· αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον ! Τί συνέβη ; Ἐκεῖ ! ἐκεῖ ! εἶνε πάρα πολύ ! Ὁ Τρότ δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρευρεθῇ εἰς μίαν παρομοίαν περίστασιν....

— Ποῦ εἶνε ὁ Τρότ ;

Ὁ Τρότ δὲν ἔφυγε. Κατέβηκεν εἰς τὸ περιβόλι καὶ περιμένει τὴν Jane διὰ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ καὶ πάλιν εἰς τῆς κ. Τρεάν. Περπατεῖ συλλογιζόμενος τὴν περίεργον αὐτὴν ἀδελφούλα, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔστειλεν ὁ Θεός, καὶ ἡ ὁποία φωνάζει ἀδιακόπως, περνᾷ ἀπὸ ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἴριδος, καὶ ἔχει τόσον περίεργον τρόπον διὰ νὰ τρώγῃ. Ὁ Τρότ εὑρίσκεται ὑπὸ τὸ κράτος μεγάλης ταραχῆς. Ἕνα ἀχανὲς ἄγνωστον ἀνοίγεται ἐμπρός του ! Ἀλλ' αἰσθάνεται ὅτι εἶνε πολὺ μικρὸς καὶ φοβεῖται πολύ· ἀνάγκη νὰ προστρέξῃ εἰς τὸν Θεόν· ἁπλόνει λοιπὸν τὸ μαντυλάκι του χάμω, διὰ νὰ μὴν λερωθῇ, γονατίζει εἰς ἕνα δρομάκι τοῦ περιβολιοῦ καὶ προσεύχεται :

— Ἀγαπητέ μου, μικρὲ Ἰησοῦ, κάμε ὥστε ἡ ἀδελφούλα μου νὰ μὴν ἀλλάξῃ πλέον χρῶμα, νὰ μὴν εἶνε ἔτσι ἄσχημη καὶ νὰ μὴν κλαίῃ ἔτσι, ὥστε νὰ κάμνῃ φόβο... (ὄχι, εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὸν Θεὸν τὸν τρόπον τῆς παραμάνας)· κάμε ὥστε νὰ μὴν ἔχω πλέον τέτοιες τρομάρες καὶ νὰ μὲ ἀγαποῦν, καὶ νὰ μὴν συμβαίνουν πλέον τόσον ἔκτακτα πράγματα. Ἀμήν Ἅμα ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του ὁ Τρότ ἐσηκώθη ἐσκούπισε τὰ γόνατά του καὶ μὲ τὴν ψυχὴν ὀλίγον πλέον ἥσυχον, ἔτρεξεν εἰς τὴν Jane καὶ τὴν ἐφώναξε διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τῆς κ. Τρεάν.

(Κατὰ τὸ Ἰταλικόν).

ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ

Ἡ Ἑλένη ἤκουσε τὸν ἄνδρα της μὲ προσοχὴν καὶ σιγά, σιγὰ ἀπεκαλύπτετο εἰς αὐτὴν ἡ πραγματικότης ὑπὸ τὴν πλέον φοβερὰν αὐτῆς μορφήν. Ὁ Ἀλέκος εἶχε τόσον λησμονηθῇ διηγούμενος, ὥστε συχνὰ ὁμιλῶν περὶ τοῦ μνηστῆρος τῆς Σόνιας, ὡμίλει εἰς πρῶτον πρόσωπον. Καὶ ὑπῆρξεν ἀνιλεὴς κριτὴς διὰ τὸν μνηστῆρα αὐτόν. Πλέον ἢ μίαν φορὰν τὸν εἶχεν ὀνομάσει ἐγωιστὴν καὶ ἀχρεῖον, καὶ κατ' ἐπανάληψιν εἶχεν εἰπεῖ, ὅτι ἐφόσον ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του

ὑποχρεωμένον εἰς τὸν γάμον αὐτόν, ὄχι μόνον ἔρωτα δὲν ἠσθάνετο διὰ τὴν κόρην, ἀλλὰ καὶ ἓν αἴσθημα ἐχθρικὸν ἀνεπτύσσετο μέσα εἰς τὴν ψυχήν του δι' αὐτήν.

Ἡ Ἑλένη ἤκουεν, ἤκουεν καὶ ὑπῆρξαν στιγμαί, καθ' ἃς τῆς ἤρχετο νὰ τοῦ φωνάξῃ μὲ ἀπελπισίαν, ὅτι ὅλα αὐτὰ δὲν τὴν ἐνδιέφεραν, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ ἀκούῃ τὰ φρικώδη αὐτὰ πράγματα, ὅτι ἔπασχε καὶ ὑπέφερε παρὰ πᾶσαν δύναμιν.

Ἀλλ' ἐκεῖνος ἀνιλεὴς ἐξηκολούθει. Καὶ μόνον ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν στιγμὴν τῆς οἰκονομικῆς καταστροφῆς τῆς Σόνιας καὶ εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ προδοσίαν τοῦ μνηστῆρός της ἐσταμάτησεν.

Ἀλλὰ τότε, ἀπήντησεν ἡ Ἑλένη ὠχρὰ καὶ ἀφανισμένη ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἐνέβαλεν ἡ ἀποκάλυψις αὐτή διατὶ μοῦ ἔκρυψες ὅλα αὐτά, ὅταν πρωτοῆλθεν ἡ Σόνια ἐδῶ καὶ διατὶ τὴν παρέστησες τότε ὡς μίαν κόρην ἐκκεντρικήν, παράδοξον, ἰδιότροπον, ἡ ὁποία εἶχεν ἐκθέσει ὅλους σας εἰς τὰς Ρωσσικὰς ἀρχὰς μὲ τὰς σοσιαλιστικὰς ἰδέας της.

Ὁ Ἀλέκος δὲν ἀπήντησε: Καὶ πρώτην φορὰν μετὰ δύο σχεδὸν ἐτῶν κοινὴν ζωὴν εὑρέθη αὐτὸς ὁ δεινὸς ὁμιλητὴς ἀναπολόγητος ἀπέναντι τῆς δειλῆς καὶ ἀφανοῦς νέας γυναικός. Τότε μόνον ἀντελήφθη πόσον εἶχε παραφερθῆ καὶ πόσον εἶχεν ἐκτεθῆ ἀπέναντι τῆς Ἑλένης μὲ τὴν ἐκμυστήρευσιν αὐτήν, ἡ ὁποία τοῦ ἦλθεν εἰς τὸ στόμα χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ ἠξεύρῃ καλά, καλά, διατί.

Διότι..... διότι καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζα τὰς λεπτομερείας αὐτὰς τότε, ἀπήντησε τέλος μετὰ στιγμὴν διασταγμοῦ. Διότι, ἐπανέλαβεν, ὡς ὁμιλῶν μᾶλλον μὲ τὸν ἑαυτόν του, ὑπάρχουν στιγμαὶ εἰς τὴν ζωήν, καθ' ἃς κρίνομεν διαφορετικὰ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἀναλόγως τοῦ αἰσθήματος τῆς στιγμῆς καὶ τῶν περιστάσεων.

Ἐὰν ἦτο εἰλικρινέστερος ὁ Ἀλέκος θὰ ἀπήντα. Διότι τότε δὲν ἀγαποῦσα τὴν Σόνια καὶ σήμερον εἶμαι τρελλὸς δι' αὐτήν. Διότι τότε δὲν τὴν ἔβλεπα, οὔτε τόσον ἀδικουμένην, οὔτε τόσον ὡραίαν, οὔτε τόσον τελείαν καὶ καλὴν ὅσον τὴν βλέπω σήμερον. Διότι τότε δὲν ὑπέφερα, ὅπως ὑποφέρω τώρα.

Ἡ Ἑλένη ἐσιώπησε τώρα καὶ αὐτή, ἀλλ' οὔτε ἠσθάνετο ὅτι εἶχε τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἀκούσῃ περισσότερα. Ὁ Ἀλέκος ἐπὶ τέλους, λησμονήσας διὰ μίαν στιγμὴν τὴν Σόνια καὶ τὸν πόνον του ἐπρόσεξε καὶ εἰς τὴν δυστυχῆ νέαν γυναῖκα, ἡ ὁποία εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἄγαλμα ὀδύνης, τόσον ὑπέφερε καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμά της.

Ἀλλὰ θὰ σκέπτεσαι, διατὶ νὰ σοῦ διηγηθῶ ὅλα αὐτὰ καὶ νὰ σὲ στενοχωρήσω σήμερον ἀκριβῶς, ὅπου φαίνεσαι τόσον πάσχουσα καὶ λυπημένη. Ἁπλούστατα διὰ νὰ σοῦ δείξω, ὅτι ὑπάρχουν ἄλλαι γυναῖκες εἰς τὸν κόσμον πραγμα-

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΑΓΑΠΗ ΣΑΝ ΧΙΟΝΙ

(συνέχεια)

Ἦτο ἡ κυρία αὐτή, ὡραία, μὲ ἔκτακτον κορμοστασιὰν καὶ μὲ θαυμάσια μαῦρα μάτια, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶχον μέσα κάτι τὸ αὐθαδες καὶ τὸ προκλητικόν. Ἦτο ἡ γνωστὴ εἰς ὅλους τοὺς ὑψηλοὺς κύκλους κ. Ἀλτίνη, σύζυγος τοῦ ἑκατομμυριούχου Ἀλτίνη: γυναῖκα ὅλη ζωή, ἀπὸ ἐκείνας τὰς φύσεις ποῦ δὲν εἰμποροῦν νὰ ζήσουν χωρὶς ἔρωτα. Εἶχε πολλὲς ἐρωτικὲς ἱστορίες καὶ τὴν πρώτη θέσι πάντοτε 'στὰ σαλόνια. Δι' αὐτὸ μόλις τὴν εἶδαν οἱ κύριοι ὅλοι μ' ἕνα στόμα εἶπαν:

—Κυρία Ἀλτίνη, γιατὶ ἕως τώρα κρυμμένη; καὶ ἐσηκώθησαν πολλοὶ γιὰ νὰ δώσουν τὴν θέσιν των. Ἕνας ὅμως ἀπ' ὅλους, ὁ πιὸ γεροντότερος ἐπλησίασε τὴν ὡραία γυναῖκα καὶ τῆς εἶπε γελαστός. — Ὡραία μου κυρία, ἐγὼ δὲν σᾶς λέγω νὰ καθήσητε. θὰ σᾶς ζητήσω μίαν ἄλλην χάριν: Ὕστερα ἀπὸ τόσα λόγια ποῦ εἴπαμε, χρειάζεται καὶ ὀλίγη μουσική. Σεῖς ποῦ εἶσθε τόσον καλὴ μουσικός, θὰ λάβετε τὸν κόπο νὰ μᾶς παίξητε ἕνα ὡραῖο κομματάκι, μία γλυκειὰ σερενάττα π χ. ἢ ὅ,τι ἄλλο θέλετε. Γιὰ μᾶς πάντοτε θὰ εἶνε ἀπόλαυσις.—Ναί, ναί, εἶπαν ὅλοι μὲ μία φωνὴ δὲν εἶνε δυνατὸν μὴ μᾶς τὸ ἀρνηθῆτε, κυρία μου.

Εἰς τὸ πρόσωπον τῆς κ. Ἀλτίνη ἐζωγραφήθη πολλὴ εὐχαρίστησις γιὰ τὴν ὑποδοχὴν αὐτὴν ποῦ τῆς ἔκαμαν καὶ μὲ λίγο προσποιητὴ φωνή, εἶπε. Ὦ! merçi, κύριοι, διὰ τὰ καλὰ λόγια ποῦ εἴπατε ὅλοι γιὰ μένα· εἶμαι ὅμως σήμερα τόσο ἀδιάθετη μένη, ποῦ δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω· ἐν τούτοις ἐπειδὴ μοῦ κάμετε τόσας παρακλήσεις θὰ παίξω ὅπως, ὅπως. Κύριε Βαλλίνη, μοῦ στρέφετε τὰ φύλλα παρακαλῶ· καὶ τοῦ ἔρριψε ἕνα βλέμμα βαθύ, ἐπίμονον, ἐρωτευτικὸν ποῦ δὲν εἰμπόρεσε νὰ μὴ ταραχθῆ ὁ Κώστας. Ἠθέλησε νὰ κρύψῃ τὴν ταραχήν του καὶ ἐσηκώθη ἀμέσως ὠχρὸς ὀλίγον καὶ εἶπε. Κυρία μου, πολλὴ εὐχαρίστησις γιὰ μένα· εἶμαι προθυμότατος. Ἐκείνης τὰ μάτια ἔλαμψαν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀμέσως μὲ εὐκινησίαν ἐκάθησε 'στὸ πιάνο, ὅπου ἦλθε καὶ ὁ Κώστας. Εἶχε τὸ βιβλίο στὰ χέρια της καὶ γύριζε τὰ φύλλα. Τί νὰ παίξω; εἶπεν εἰς τὸν Κώστα. Θέλουν βέβαια ἰταλικὴν μουσικήν· ἂς παίξω κάτι ἀπὸ τὸ Ριγκολέτο· ἂς τοὺς ἀποκοιμήσω μὲ τοὺς θρήνους του. Καὶ γελῶσα ἤρχισε νὰ παίζῃ χωρὶς προσοχὴν μὲ τὰ μάτια της τὰ φοβερὰ ἐπάνω εἰς τὸν Κώστα προσηλωμένα. Ὅταν ἐτελείωσε, κτύπησε τὰ χέρια της δυνατὰ στὸ πιάνο καὶ τινάχθηκε μὲ ὁρμήν.—Οὔφ! τί ζέστη, αἰσθάνομαι πολλὴν ζάλην; εἶπε πρὸς τὸν Κώσταν καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον. Ὁ Κώστας ζαλισμένος καὶ αὐτὸς ἐστέκετο ἀκόμη 'στὴ θέσι του καὶ ἐκύταζε τὴν ὡραία γυναῖκα, τὴν τόσο γόησσαν, τὴν τόσο προκλητικήν. Ἠσθάνετο μιὰ δύναμι μέσα του ἀκατανίκητη νὰ τὸν σπρώχνῃ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτήν· ἤθελε νὰ φύγῃ ἀπ' ἐκεῖ, νὰ ἀναμιχθῆ μὲ τοὺς ἄλλους, νὰ πλησιάσῃ τὴν Ἰουλίαν, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσε. Ἦτο σὰν μαγνητισμένος, σὰν καρφωμένος εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Καὶ ἔτσι καθὼς εὑρίσκετο, ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς κ. Ἀλτίνη νὰ τοῦ λέγῃ. Τί ὡραῖον θέαμα, κύριε Βαλλίνη, ὁ κῆπος μὲ τὰ χιονισμένα δένδρα του. Ἂν ἀγαπᾶτε τὸ χιόνι, ἐλᾶτε νὰ ἀπολαύσητε.

Ἐκεῖνος χωρὶς νὰ καταλάβῃ, βρέθηκε ἀμέσως κοντά της καὶ χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς ὅ,τι ἐκύτταζεν ἡ Καίτη, εἶπε. Πράγματι πολὺ εὔμορφα εἶνε. Ἡ κ. Ἀλτίνη γύρισε τὸ κεφάλι, εἶδε τὸν Κώσταν ἔτσι ἀφῃρημένον καὶ μὲ τόνον ἐμπαικτικὸν τοῦ εἶπε. Βλέπω ὅτι τέτοια θεάματα δὲν σᾶς εὐχαριστοῦν κ. Βαλλίνη καὶ ἀδίκως σᾶς ἔφερα ἐδῶ καὶ σᾶς ἐχάλασα τὴν ἡσυχίαν σας. Ἀλήθεια σᾶς κρατῶ τόση ὥρα τώρα μακρυὰ ἀπὸ τὴν Λιλή σας καὶ σᾶς κάμω νὰ πλήττετε. Τί ἀδιάκριτος ποῦ εἶμαι!

—Ὄχι δά, κυρία μου, εἶσθε τόσο χαριτωμένη, ὥστε κοντά σας κανεὶς δὲν πλήττει, ἀνεβαίνει 'στοὺς οὐρανούς, 'στὸν παράδεισο· καὶ ἐνῷ ὡμιλοῦσε ἔσυρεν ἀπροσέκτως τὸ παραπέτασμα, τὸ ὁποῖον ἐλύθη καὶ ἀπέκρυψε ἐντελῶς τὸν Κώσταν ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ.

—Παρακαλῶ, εἶπεν ἡ Καίτη σοβαρευομένη, ἀφήσατε τὰ κομπλιμάν κατὰ μέρος. Ἴσως ἄλλοτε σὲ χρόνους περασμένους νὰ ἦτο εὐχάριστος ἡ συντροφιά μου, ἀλλὰ τώρα ἐλησμονήθησαν τὰ παληά. Ἄ! τί εἶσθε σεῖς οἱ ἄνδρες! τί ἐπιτήδειοι γιὰ νὰ προσποιεῖσθε.

—Καίτη, Καίτη, εἶπεν ὁ νέος ταραγμένος, εἶσαι πολὺ κακὴ μαζῆ μου. Μὲ κατηγορεῖς διότι σὲ ἠγάπησα πολὺ καὶ διότι ..

Ἡ Καίτη δὲν τὸν ἄφησε νὰ τελειώσῃ καὶ μὲ γέλοιο σαρκαστικὸ τοῦ εἶπε. Νόστιμο θὰ ἦτο νὰ πῇς πῶς μ' ἀγαπᾷς καὶ τώρα ἀκόμη.

Ὁ Κώστας γύρισε τὸ κεφάλι του· κύτταξε μέσα λίγο καὶ ἔπειτα μὲ παθητικὴ φωνή. Μὰ εἶνε δυνατὸν νὰ μὴν ἀγαπῶ πόντοτε ἕνα τέτοιο πλάσμα. Θὰ μοῦ εἴπῃς διατὶ ἀρραβωνιάσθηκα τότε· ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσα νὰ κάμω διαφορετικά. Εἶσαι ὑπανδρευμένη, ἀνήκεις εἰς ἄλλον· ἔπρεπε κ' ἐγὼ νὰ συνάψω γάμον διὰ πολλοὺς λόγους. Τοῦτο ὅμως δὲν θὰ μὲ ἐμποδίσῃ νὰ σὲ λατρεύω πάντοτε.

—Τί εὐγλωτία, τί εὐγλωτία, φαίνεσθε ὅτι εἶσθε δικηγόρος μὴ κοπιάζετε ὅμως, γιατὶ δὲν θὰ κατορθώσητε νὰ μὲ πείσητε.

—Τὸ ξεύρω, Καίτη, ὅτι εἶμαι ἀδέξιος· ὄχι μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐξοχώτερος ρήτωρ ἐμπρός σου τὰ χάνει.

Τέλος πάντων, εἶπεν ἐκείνη, μὲ ἔκφρασιν εὐχαριστήσεως καὶ μὲ μία λάμψι σατανικὴ εἰς τὰ μάτια· ἂς ἴδωμεν αὔριον ἂν θὰ εἶσθε πειστικώτερος. Εἰς τὰς δέκα θὰ σὲ περιμένω νὰ προγευματίσωμεν, θὰ εἶμαι μόνη. Ἔρχεσαι;

Ὁ Κώστας εἶπεν ἕνα ναὶ ξηρὸ καὶ ἐσήκωσε τὸ παραπέτασμα διὰ νὰ φύγῃ· ἦτο τόση ὥρα κοντά της καὶ φοβήθηκε μὴ τὸν ὑποπτευθοῦν. Μόλις ὅμως ἔκαμεν ἕνα βῆμα, στάθηκεν ὡς ἀπολιθωμένος· Εἶδε τὴν Ἰουλία πίσω ἀπὸ τὴν κουρτίνα καθισμένη σὲ μιὰ χαμηλὴ πολυθρόνα. Κουρασμένη ἀπὸ τὲς πολλὲς ὁμιλίες, ἀπὸ τὸν θόρυβο τὸν πολύ, ἦλθε νὰ ἀναπαυθῇ λίγο στὴ γωνία αὐτή, κοντὰ 'στὸ παράθυρο καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἤκουσε ὅλη τὴν συνομιλία τοῦ Κώστα καὶ τῆς Ἀλτίνης. Ἴσως ἄλλη 'στὴ θέσι της νὰ ἐταράσσετο πολὺ καὶ νὰ ἐλιποθύμει. Ἀλλὰ ἡ Ἰουλία ὅμως τὴν ὑπερήφανη γυναῖκα δὲν συνέβη αὐτό. Ἤκουσεν ὅλα μὲ ἀπάθεια καὶ ὅταν εἶδε τὸν Κώστα, τοῦ εἶπε μὲ κάποια ἔκπληξη. Μπᾶ ἐδῶ ἦσο κρυμμένος Κώστα; καὶ ἡμεῖς ὅλοι λέγαμε πῶς ἔφυγες. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπρόβαλε καὶ ἡ Καίτη. Ἄ! καὶ ἡ κυρία Ἀλτίνη! Τί εὐεργετικὰ ποῦ εἶνε αὐτὰ τὰ παραπετάσματα, εἶπε ἡ Λιλὴ μὲ πικρὸ χαμόγελο. Βεβαίως, Κυρία μου, θὰ σᾶς ἐπέρασε ὁ πονοκέφαλος, τώρα σᾶς βλέπω μὲ πολλὴν ζωήν.

Ἡ Καίτη ταράχθηκε λίγο ἀπὸ τὸ εἰρωνικὸν ὕφος τῆς Ἰουλίας, ἀλλὰ συνῆλθεν ἀμέσως καὶ περισσότερον τώρα αὐτὴ δηκτικὴ ἀπήντησεν. Ὤ; ναί, mademoiselle, εἶμαι πολὺ καλλίτερα τώρα ἀπὸ πρίν, χάρις εἰς τὸν κ. Βαλλίνην. ὁ ὁποῖος μετεχειρίσθη ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὸν πονοκέφαλόν μου Εἶνε βλέπετε καὶ ὀλίγον ἰατρός· καὶ ἐκύτταξε τὸν Κώσταν, ὁ ὁποῖος ἦτο κάτωχρος.

Ὁ Κώστας ἤνοιξε τὸ στόμα κάτι νὰ εἰπῇ, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε, διότι ἡ Ἰουλία εἶχε σηκωθῆ ἀπὸ τὴ θέσι της θιαστικὰ καὶ πῆγε νὰ χαιρετήσῃ δύο κυρίας ποῦ ἡτοιμάζοντο νὰ ἀναχωρήσουν.

Ἡ ὥρα εἶχε προχωρήσει καὶ σιγά, σιγὰ ἀπὸ λίγοι, λίγοι ἔφευγαν τώρα οἱ ἐπισκέπται. Ὕστερα ἀπὸ κάμποση ὥρα τὸ σαλόνι εἶχε ἐρημώσει καὶ ἡ Ἰουλία εὑρέθηκε μόνη μὲ τὸν Κώσταν. Αὐτὴ κουρασμένη, σκεπτική, ξαπλωμένη σένα ντιβάνι, ἀντικρυ 'στὸ παράθυρο καὶ ὁ Κώστας ὄρθιος, ἀκουμβῶν σ' ἕνα τραπέζι μὲ τὰ μάτια κάτω. Σιωποῦσαν καὶ οἱ δύο, ἐνῷ ἤθελαν νὰ ὁμιλήσουν. Τέλος ὁ Κώστας ἀφοῦ ἐκάπνισε δύο σιγάρα καὶ ἐξεφύλλισε ἕνα μπουκετάκι μενεξέδες ἔλυσε τὴν σιωπή. Τί σκέπτεσαι, Ἰουλία μου, τόση ὥρα; γιατὶ εἶσαι τόσο σοβαρά;

Ἐκείνη ἔμεινε ἀκόμη ὀλίγο ἔτσι σκεπτικὴ μὲ τὰ μάτια πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἔπειτα γύρισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κώστα καὶ ἀποφασιστικὴ τοῦ εἶπε. Κυττάζω, Κώστα, τόση ὥρα τώρα τὸ χιόνι πῶς λυόνει καὶ παρέβαλα τὴν ἀγάπη μας μὲ αὐτό. Ὡραία, ἀλλὰ καὶ ψεύτικη· ὅπως τὸ χιόνι ἔζησε λίγο σὰν κι' αὐτό.

Ἔπειτα ἐσηκώθηκε μεγαλοπρεπής, ὑπερήφανος καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν τοῦ ἔρριψε βλέμμα περιφρονητικὸν καὶ ἐξῆλθε.

Χαρίκλεια Κουμβουκίδου

τικῶς δυστυχεῖς, ὅτι ἡ Σόνια, ἡ ὁποία εἶχεν ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὅλα τὰ μέσα νὰ εἶναι εὐτυχής, σήμερον τὴν στιγμὴν αὐτὴν εὑρίσκεται εἰς θέσιν τρομερόν, πτωχή, μόνη, ἔρημος, χωρὶς γονεῖς, χωρὶς συγγενεῖς, χωρὶς πατρίδα, χωρὶς ὄνομα.

Ἡ Ἑλένη ἐδάκρυσε. Τῆς ἦλθεν ἔξαφνα νὰ τοῦ φωνάξῃ ὅτι εἶχεν αὐτόν, εἶχε τὴν ἀγάπην του, καὶ ὅτι μὲ μίαν τόσον μεγάλην ἀγάπην δὲν εἶναι ποτὲ κανεὶς μόνος εἰς τὸν κόσμον, ποτὲ δυστυχής. Ἀλλὰ ἐσιώπησε καὶ ἠρκέσθη μόνον νὰ κινήσῃ τὴν κεφαλήν της, ὡς νὰ συνεμερίζετο τὴν γνώμην τοῦ συζύγου της.

Καὶ διὰ νὰ διακόψῃ τὴν συνέχειαν αὐτῆς ἐσηκώθη καὶ ἐζήτησε νὰ τοποθετήσῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς καταθέσεως τῶν χρημάτων εἰς τὸ συρτάρι της. Ὡς δὲ νὰ ἐνθυμήθη τότε μόνον τὴν ὕπαρξιν τῶν χρημάτων αὐτῶν ἐστράφη πρὸς τὸν Ἀλέκον καὶ τοῦ εἶπεν ἁπλούστατα: Ἠμποροῦσα νὰ δανείσω εἰς τὴν ἐξαδέλφην σου τὰ χρήματα αὐτά. Ἠμποροῦσα μάλιστα νὰ πείσω τὸν πατέρα μου νὰ μοῦ δώσῃ μέρος ἀπὸ τὴν προῖκά μου διὰ νὰ τὴν εὐκολύνω εἰς τὴν τρομερὰν αὐτὴν στιγμήν. Ἐγὼ ἔχω ὅ,τι μοῦ χρειάζεται.... δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε. Ἐγὼ ἔχω καὶ πατέρα καὶ συγγενεῖς καὶ πατρίδα καὶ χρήματα καὶ ὄνομα εἶπεν ἀπαριθμοῦσα μὲ πικρίαν ὅλα αὐτὰ τὰ καλά, τὰ ὁποῖα ἔλειπαν ἀπὸ τὴν Σόνια. Καὶ ἔπειτα ὡς νὰ εἶχε ξεχειλίσει τὸ παράπονόν της, ὡς νὰ μὴν ἠμποροῦσε νὰ κρατηθῇ πλέον ἐξέσπασεν εἰς λυγμούς.

Ὁ Ἀλέκος δὲν ἐδοκίμασε κἂν νὰ τὴν παρηγορήσῃ. Εἰς τὴν ψυχικήν κατάστασιν ὅπου εὑρίσκετο καὶ αὐτός, δὲν ἠμποροῦσε τὴν στιγμὴν αὐτήν, οὔτε ψεύματα νὰ ἐπινοῇ, ἀλλ' οὔτε νὰ ὑποκρίνεται ἐμπρός της. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ κατέλαβαν καὶ αὐτὸν λυγμοί. Ὅλαι αἱ τύψεις τῆς συνειδήσεως καὶ διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Σόνιας καὶ διὰ τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν ἐπροξενοῦσεν εἰς τὴν γυναῖκά του, ἀφυπνίσθησαν αἰφνιδίως καὶ ἀσυναισθήτως μέσα εἰς τὴν ψυχήν του. Ἠσθάνετο ὡς νὰ εἶχε δημιουργήσει γύρῳ του μίαν ἀτμοσφαῖραν ἐγκλήματος, τοῦ ὁποίου θύματα ἦσαν αἱ δύο γυναῖκες καὶ ἔνοχος αὐτός.

Καὶ τὸ αἴσθημα αὐτὸ ἦτο τόσον ἰσχυρότερον, ὅσον διὰ πρώτην φορὰν ἴσως εἰς τὴν ζωήν του ἐλάμβανε τὸν κόπον νὰ προσέξῃ εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων καὶ νὰ κρίνῃ τὸν ἴδιον ἑαυτόν του.

Ἕως τὴν στιγμὴν αὐτήν, ἀρχὴν εἶχεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὤφειλε νὰ πέρνῃ τὴν εὐτυχίαν ἐκεῖ ὅπου τὴν εὕρισκεν, ἀδιάφορον ἂν ἔδιδεν εἰς ἀντάλλαγμα τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν ὄλεθρον τῶν ἄλλων.

Καὶ τώρα ὅπου καὶ αὐτὸς εἶχεν ἀγαπήσει πραγματικῶς, τώρα ὅπου ἡ καταστροφὴ καὶ ὁ πόνος τῆς Σόνιας ἀνταναklοῦσεν εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, τώρα ἀφυπνίζετο εἰς μίαν